

Plan

mot diskriminering och kränkande behandling

Lysviks skola och fritidshem

År 2021

Fredrik Ijmker Snell
Rektor

Innehåll

Vår vision	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Så här är elever och personal delaktiga i det främjande och förebyggande arbetet.....	3
Så här blir planen känd för barn/elever, vårdnadshavare och personal	3
Utvärdering av förra årets plan.....	3
Främjande insatser	4
Kartläggning.....	6
Kartläggningsmetoder	6
Resultat och analys	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Förebyggande åtgärder.....	8
Rutiner för akuta situationer och uppföljande åtgärder till personal på skolan	12
Ansvarsförhållande.....	13
Bilaga 1 Definition av begrepp.....	14
Bilaga 2 Ordningsregler för Lysviks skola och fritidshem, Länktips.....	17

Vår vision

Vår skola är en trygg plats för alla elever och all personal, fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

På vår skola genomsyrar värdegrundsarbetet hela verksamheten liksom respekt för alla människors lika värde och olikheter.

Så här är elever och personal delaktiga i det främjande och förebyggande arbetet:

Elevrådet tillsammans med rektor.

Stående punkt på klassråd/elevråd om trygghet och studiero.

Personal diskuterar frågor om trygghet på t ex arbetsplatsmöten, delaktiga i analys i och med revidering av planen.

Så här blir planen känd för barn/elever, vårdnadshavare och personal

Personalen diskuterar och arbetar med planens mål kontinuerligt under läsåret. Eleverna lär känna planen i klassråd och elevråd. Med anledning av Covid 19 får vårdnadshavare information om planen vid veckobrev. När elev, vårdnadshavare eller personal är ny presenteras planen för dem. Planen finns också aktuell på skolans hemsida samt för personalen i Teams i Teamet Jämställd skola.

Utvärdering av förra årets plan

När vi ser på insatser och åtgärder i förra årets plan tycker vi att det har varit bra med morgongymna/promenader, med TL-lekar och temadagar. Vi tycker att morgongymnan varit bra för sammanhållningen, för att hela skolan gör något tillsammans. Det har bidragit till gemenskap mellan de yngre och de äldre vilket ökar tryggheten. Morgongymnan har även gett pedagogen en chans att få en bra diskussion med en del elever på morgonen. Det är också värdefullt p ga att motionen gör eleverna mer aktiva och blir ett sätt att motverka stillasittande. I år har vi av Coronaskäl inte kunnat ha morgongymnan/promenaderna tillsammans i grupperna. Vi ser ändå värdet av att ha kvar morgonpromenaden med respektive klass och kommer kanske att återuppta de gamla rutinerna när det är möjligt.

Vi upplever att det ger mycket för eleverna när vi har temadagar i tvärgrupper. Det är bra för sammanhållningen och trivseln. När läget kring Corona förbättrats vill vi återuppta planeringen av sådana dagar.

Vi ser ett behov av att fortsätta med ett aktivt rastvärdsskap där vi strävar efter att ha särskild uppsikt över de platser som nämnts av eleverna. Vi vill också repetera skolans regler

igen och även *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* med eleverna i våra grupper. Här behöver även samtalas om att "alla lärare är alla elevers lärare" precis som att "alla elever är alla lärares elever" också ska gälla i skolan.

Skolan, elevhälsa och fritidshemmet behöver också fortsätta att samverka kring elever och gemensamma förhållningssätt i huset för att skolan ska kunna fungera bra som helhet.

Vi ser att vi fått till bra rutiner för kontakt och samverkan med vårdnadshavare, något som vi vill fortsätta med.

Främjande insatser

Områden som berörs av insatsen: kränkande behandling, sexuella trakasserier, diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder.

- Skolans profil är hälsofrämjande arbete genom rörelse och gemenskap. Det innebär ett stort fokus på värdegrundsarbete och aktiviteter så som temadagar, friluftsdagar och gemensamma uppstartsdagar efter lov.
Ansvar: samtlig personal
- För att skapa gemenskap startar vi varje dag efter lov med en temadag där vi tar hjälp av våra trivselledare att göra olika stationer. Detta har varit svårt att genomföra just nu pga Covid19, men vi vill återuppta detta när läget är bättre igen. Skolans elever delas upp i tvärgrupper och en av de äldre eleverna utses till gruppleadare och får lite extra ansvar för de yngre eleverna.
Ansvar: undervisande lärare, trivselledare
- För att skapa gemenskap inom klassen – har vi haft en temadag med temat Nobel under Nobeldagen.
Ansvar: Alla lärare i 4-6.
- Två dagar i veckan börjar alla klasser tillsammans med sin mentor med en morgonpromenad för att skapa gemenskap och ur en hälsofrämjande aspekt.
Ansvar: Alla mentorer
- Vi arbetar vidare med att utveckla rutiner för hur vi ska göra anpassningar och ge elever särskilt stöd i de olika klasserna. För att normalisera att vi är olika med olika behov samtalar vi tidigt med eleverna om olika behov och lärtilar.
Ansvar: Undervisande lärare, rektor, elevhälsa

- Vi har rutiner kring start och slut i varje klass för att skapa relation, trygghet och motivation. Några klasser har haft särskilda hälsningsrutiner, som vi vill återuppta när läget med Covid19 blivit bättre.
Ansvar: Undervisande lärare
- Flera klasser använder sig av *bildstöd* på tavlan och bänkar, *Classroomscreen*, *timstock* och *lugn musik* när eleverna arbetar för att skapa trygghet och studiero.
Ansvar: Lärarna
- I förskoleklass läser vi böcker med temat att vara en bra kompis.
Ansvar: Mentor
- Vi tar i klasserna vara på diskussioner som dyker upp kring värdegrundsfrågor och samtalar om angelägna ämnen tillsammans med eleverna.
Ansvar: Mentorerna
- I so och sv arbetar vi i några av klasserna med temat *kompisskap* och olika värderingsövningar kopplat till det.
Ansvar: Undervisande lärare
- Förskoleklass arbetar med *Rita vad du känner* som ett led i att bekräfta olika känslor och att träna att uttrycka dem.
Ansvar: Mentor
- Elevhälsan och mentorer håller i samtal med kill- och tjejsnack i de äldre klasserna.
Ansvar: skolsköterska, kuratorerna, mentorer
- Under hösten 2020 har vi arbetat med att utveckla läsning och läsförståelse utifrån ett jämställdhetsperspektiv på våra studiedagar.
Ansvar: Samtliga lärare, Skua- utvecklare, genuspedagog
- **Klassråd**
Varje klass har regelbundna klassråd och då diskuteras alltid de här fyra punkterna: *trivsel och trygghet, lärmiljö, undervisning och klassens aktuella frågor*. Inför elevrådet förbereder klassen de frågor som ska diskuteras vidare i elevrådet.
Ansvar: mentor
- **Elevrådet**
Skolans elevråd sammanträder en gång i månaden. Rektor är sammankallande.
Ansvar: rektor
- **Föräldrasamverkan**
Föräldramöte har vi vanligtvis en gång per läsår, men det kan ske fler under året. Med anledning av Covid19 kommer det att ev ske digitalt under våren.

Rektors samråd sker vanligtvis tillsammans med föräldrarepresentanter, personal samt rektor minst en gång per termin. Här presenteras och diskuteras arbetet som

görs för att främja likabehandling. Med anledning av Covid19 ligger det på is för tillfället.

Under läsåret har vi utarbetat tydliga rutiner för samtal med vårdnadshavare.

Ansvar: rektor, mentorer, fritidspedagoger.

- Under hösten 2020 har vi arbetat med att utveckla läsning och läsförståelse utifrån ett jämställdhetsperspektiv på våra studiedagar.

Ansvar: Samtliga lärare, Skua- utvecklare, genuspedagog

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

- En kartläggning har skett under hösttermin i form av *Enkät om trygghet i skolan*, som görs i åk 4 - 6.
- Varje klass träffas minst en gång inför *elevrådet* för att bl.a. diskutera frågor om trivsel och arbetsmiljö samt förbereder frågor som ska diskuteras vidare i elevrådet.
- Eleverna i åk f-3 och fritids gör *Samtal om trygga platser/trygghetsvandring* för att fånga upp platser och situationer där elever kan känna sig utsatta.
- *Observationer* av den dagliga verksamheten tas upp, diskuteras och dokumenteras i arbetslaget. Vi har en fast punkt på våra arbetslagsmöten varje vecka.
- Personalen lyfter tidigare *kränkings- och tillbudsincidenter* på arbetslagsträffar och APT.
- Varje mentor ansvarar för att vid varje *utvecklingssamtal*, tillsammans med elev och vårdnadshavare, diskutera den psykosociala arbetsmiljön och elevens trivsel.

Resultat och analys

Resultat från *Enkät om trygghet i skolan*:

Enkäten visar att det främst finns problematik kring taskiga beteenden i klasserna, att verbala kränkningar är vanliga, att det förekommer mobbning och utanförskap och att skojbråk är väldigt utbrett. Det flesta av kränkningarna sker på raster, men även klassrum och omklädningsrum nämns.

Analys *Enkät om trygghet i skolan*:

Vi tror att resultaten bl a kan bero på att vi under flera år har haft många lärarbyten och att även byten av gruppkonstellationer kan ha bidragit till resultaten när det gäller mobbning och verbala kränkningar.

Vi ser att vi lärare har olika referensramar när det gäller skojbråk och behöver prata om hur vi ska göra för att det ska bli en likvärdighet i det. Ibland är det svårt att dra gränser för vad som är skojbråk och vad som är på allvar.

Vi ser att det behöver vara kraft i de beslut vi tar och att de följs av all personal.

Under hösten har vi gjort ett bra arbete kring *fysiska* kränkningar och känner att vi är på god väg med att förändra i elevgrupperna.

Vi samtalar mycket om kränkningar, och behöver fortsätta med det, men även med att arbeta förebyggande så att det inte bara blir när något redan har hänt.

Vi behöver fortsätta med att skapa inkluderande och trygga grupper där alla elever känner sig sedda, valda och trygga.

Vi ser också att det för en del elever kan vara svårt att förstå en enkät och dess frågor och att det därför är viktigt att vi lärare går igenom begreppen tydligt innan man ska göra enkäten.

Resultat från *Samtal om trygga platser/trygghetsvandring*: Våra Samtal om trygga platser/trygghetsvandring som gjorts i de olika klasserna på klassråd och i gruppsamtal på fritids visar barnen tycker att det är positivt att rastvärdarna har gula västar så de syns bra när de är ute.

Platser som det kan vara problematiskt kring är:

- Lekstugan, där ofta äldre barn slår i väggen.
- Vägen mot idrottshallen och gungorna närmare idrottshallen.
- Vid stenröret då sällan någon rastvärd är där.
- Inget staket vid jordkällare, några är rädda för att ramla ned.
- Duscharna i omklädningsrummet har kallt vatten och ibland kan det vara mycket ljud i duschen.

- Vid kullen, där en del knuffas och man ramlar.
- Några elever känner trygghet i sandlådan, men det kan vara otryggt om någon kommer och förstör.
- Ibland blir det konflikter kring uteleksakerna, då det upplevs att de inte finns tillräckligt till alla barn.

Analys Samtal om trygga platser/trygghetsvandring:

Vi ser att vi som är rastvärdar behöver fortsätta med att uppmärksamma dessa platser och att röra oss runt när vi är ute, så att vi inte missar där vissa elever finns. Vi behöver tänka förebyggande i vilka elever/elevgrupper vi håller oss nära.

I samband med att vi startar ett system för utlåning planerar vi att skaffa fler uteleksaker till rasterna.

Resultat Övriga kartläggningsresultat:

Det förekommer kränkningar som ibland sker på platser som i matsalen, i kapprummet eller omklädningsrum när ingen vuxen finns där.

Analys Övriga kartläggningsresultat:

För att motverka detta behöver vi fortsätta arbeta främjande och förebyggande med att bygga positiva relationer med eleverna och stärka gemenskapen i klasserna, på fritids och i skolan.

Förebyggande åtgärder

Mål för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Områden som berörs av åtgärderna: kränkande behandling, sexuella trakasserier, diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion- eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder.

Mål: Likabehandlingsplanen ska vara ett tydligt, använt dokument i skolan, med personalen, eleverna och vårdnadshavarna som delaktiga aktörer.

- På klassråd och elevråd diskuterar vi den reviderade *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*.

Ansvar: Mentor och rektor

När: under vår- och hösttermin 2021

- Vikarier, nyanställda och nya elever får information om Plan mot diskriminering och kränkande behandling.
Ansvar: Skolans och fritidshemmets arbetslag samt rektor
När: Vid vikariat och när nya elever och lärare börjar på skolan
- Likabehandlingsplanen och dess delar, det förebyggande arbetet diskuteras på APT.
Ansvar: Rektor
När: Under våren 2020

Mål: Att skapa en trygg skolmiljö med studiero för alla.

- Vi ställer upp klasserna för sig utanför dörren och efter rast varje morgon för att minska konflikter. Lärarna släpper in eleverna. Lågstadiet går in i kapprummet och möts där av sin lärare.
Ansvar: Mentor, berörd lärare
När: Sedan våren 2020 och fortsatt under 2021
- Vi har en ny rutin för anmälan i och med Kb Process, där vi på ett tydligare sätt arbetar tillsammans med elever och vårdnadshavare. Det blir tydligare hur vi gör och att lagen följs, vilket är en bra grund för arbetet.
Ansvar: Rektor och biträdande rektor, elevhälsa, mentorer
När: Under hösten 2020 och fortsatt
- Vi ska *repetera skolans regler* med alla elever igen och även samtala om att "alla lärare är alla elevers lärare" precis som att "alla elever är alla lärares elever" också ska gälla på Lysviks skola. Vi behöver även uppmärksamma eleverna på vad *studiero och inflytande* betyder och när de i praktiken har det, för att de ska förstå begreppen i *Skolinspektionens enkät* och även veta om sina rättigheter.
Ansvar: Mentorer och fritidspedagoger
När: På klassråd och fritidssamling våren 2021
- Pedagogerna ska tillsammans *prata igenom regler och konsekvenser* och hur vi får till ett gemensamt synsätt och rutiner, så att vi inte gör för olika. Vi ska arbeta för att vi hjälps åt med de elever som kan ha svårt att följa och förhålla sig till regler.
Ansvar: rektor, övrig personal i skolan och på fritids
När: På arbetslagsträff eller APT våren 2021
- Vi ska ha god en *vuxentillsyn* på rasterna med synliga vuxna som interagerar med eleverna och som alla ska använda reflexväst. Vi rör oss runt på olika delar av skolgården och fortsätter med rutinen för att utväxla information om ev. episoder på rasterna.
Ansvar: rektor och rastvärdar
När: Under 2021

- Vi planerar att starta ett utlåningssystem för rastleksaker/tillbehör under läsåret, tillsammans m elevrådet. Detta för att träna ansvarskultur, för att stärka gemenskap och trygghet.
Ansvar: Pedagoger och rektor
När: Under vt 2021
- Pedagogerna *styr aktivt över talutrymmet* i grupperna genom att dra knappar med elevernas namn på.
Ansvar: Undervisande pedagoger
När: Kontinuerligt i undervisningen
- *Pedagogerna delar in eleverna* vid placering och gruppindelning.
Ansvar: Undervisande pedagoger i skola och på fritids
När: Kontinuerligt i undervisningen
- För att stärka tryggheten och skapa bra relationer organiserar vi undervisningen så att *färre pedagoger* är inne och undervisar i de olika grupperna.
Ansvar: samtlig personal
När: fortsatt under 2021
- Vi har även börjat med *förebyggande samtal* med vissa elever innan de går hem, så att det som hänt är färdigutrett innan nästa skoldag.
Ansvar: mentorer, fritidspedagoger
När: fortsatt under 2021
- Vi har utvecklat *tydliga rutiner för samtal med vårdnadshavare*- det ökar tryggheten för alla inblandade.
Ansvar: undervisande pedagoger, rektor
När: Under hösten 2019 och fortsatt under 2020
- För att *motverka mobbning och utanförskap* har vi läst *Barnen i kramdalen* på lågstadiet som tar upp det temat på ett bra sätt.
Ansvar: Pedagogerna på lågstadiet
När: Under läsåret
- För att *förebygga sexuella trakasserier* arbetar vi med området integritet i de läromedel som vi använder i so, no, hemkunskap, idrott. Elevhälsan håller i tjej/killsnack i åk 6. Vi kommer även att arbeta med materialen *Stopp min kropp* och Rfsus tidning *Wow*.
Ansvar: Samtliga pedagoger
När: Under 2021

Mål: Arbetslaget arbetar vidare med mångfald i material och verksamhet för att göra frågorna tydligare och få mer kunskap om hur vi kan arbeta med dessa frågor.

- I klasserna *samtalarvvi om mångfald* ur olika perspektiv.
Ansvar: Skolans och fritidshemmets arbetslag, rektor
När: Under hösten och fortsatt under våren 2020
- Vi har köpt in en del *material och böcker med normbrytande innehåll* som används i undervisningen.
Ansvar: Alla pedagoger
När: Under hösten 2020 och fortsatt under 2021
- Vi ser *normkritiskt vid val av läroböcker och skönlitteratur* och film som visas.
Ansvar: Samtliga pedagoger
När: Under hösten 2020 och fortsatt under 2021

Rutiner för akuta situationer och uppföljande åtgärder till personal på skolan

Uppmärksamma - Handlingsplikt

- Stoppa akut händelse.
- Gå undan med de inblandade eleverna och lyssna och ta reda på vad som har hänt.
- Informera berörd personal (om du inte är mentor, ska respektive mentor informeras).
- Beroende på problemets art, vilka som är inblandade och var incidenten skett, ska du göra (vid behov i samråd med rektor) en bedömning av vilka åtgärder som ska vidtas, men kränkningar och trakasserier ska anmälas.
- Ta beslut om vårdnadshavare ska tillkallas eller endast underrättas. Detta ska ske samma dag.

Rutin för att anmäla kränkningsärenden i Kb Process

KB Process, Sunne kommun. Draft-it

Anmälan

1. Kränkning anmäls av den som har sett eller hört kränkningen. Anmälan görs vi verktyget Kb Process.
2. Ärendet hamnar automatiskt hos rektor, kurator och huvudman och delegeras sedan av kurator eller rektor till mentor, eventuellt även till andra involverade.

Utredning

3. Anmälaren skriver i utredningsdel om de samtal/åtgärder som blivit gjorda i samband med kränkningen.
4. Om det behövs stöd i utredningen meddelas detta tillbaka till kuratorn eller rektorn, som också kan ta med det vidare till Elevhälsan.

Åtgärder

5. Man går vidare till åtgärder. Vid de tillfällen då det är uppenbart vilka åtgärder som behövs kan dessa igångsättas och skrivs in i åtgärdsdelen i Kb Process. Vilka åtgärder som behöver vidtas beror på vad utredningen i det enskilda fallet visar. Det kan behövas åtgärder både på individ- och gruppnivå.
6. Åtgärderna ska leda till att kränkningarna upphör helt.
7. Kurator och/eller rektor har översikt över att ärendena hanteras och påminner om det går lång tid utan någon utveckling i ärendet.
8. Det kan vara aktuellt att Elevhälsan också involveras i åtgärdsdelen. Vid behov kan anmälaren komma till genomgång på EHT.
9. Om flera jobbar med utredningsdelen eller åtgärdsdel kan den som har genomfört samtal/åtgärder skriva några rader om detta och lämna/skicka till den som håller i ärendet så hen kan skriva in detta i Kb Process.

Uppföljning

10. När åtgärder är bestämda och påbörjade går man vidare till uppföljning. Här ska man ha en uppföljning som ska säkerställa att kränkningen inte ska hända igen, alltså ha planerat för förebyggande åtgärder som motverkar det.

Ansvarsförhållande

Rektor ansvarar för att Plan mot diskriminering och kränkande behandling följs av all personal.

All personal som får kännedom om diskriminering och kränkande behandling är skyldig att anmäla, utreda samt dokumentera nämnda arbete enligt rutinerna ovan.

Bilaga 1

Definition av begrepp

Vad är kränkande behandling?

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Där kränkande behandling sker handlar det ofta om relationer och maktförhållanden.

Kränkande behandling beskriver en relation i obalans. Det som avgör om en handling är att betrakta som kränkning är individens upplevelse.

Kränkande behandling kan vara:

- Fysisk t.ex. bli utsatt för slag och knuffar
- Verbal t.ex. svordomar, könsord, förolämpningar och hotelser
- Psykosocial t.ex. bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning.
- Text- och bildburen t.ex. klotter, brev, lappar, e-post, sms, sociala/digitala medier såsom Facebook, instagram och mms.

Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande och kallas då *mobbing*.

Vad är diskriminering och trakasserier?

Diskriminering är när någon missgynnas genom särbehandling p.g.a. någon av de diskrimineringsgrunder som diskrimineringslagen omfattar.

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Diskrimineringsgrunderna

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder (undantag - se Diskrimineringslagen 3 Kap. 6§)

Diskriminering kan ske exempelvis genom skolans regler eller rutiner.

Direkt diskriminering: En elev får inte missgynnas genom särbehandling på grund av någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: En elev får inte missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler med mera tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt. Att exempelvis behandla alla lika kan innebära diskriminering.

Definitionerna gäller kränkningar mellan elever och mellan personal och elever.

Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Trakasserier kan också vara av sexuell karaktär. Det kan t.ex. handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt med anspelning på sex, s.k. sexuell jargong. Det kan också vara blickar eller bilder som är sexuellt anspelade och som då upplevs som kränkande.

Om någon blir utsatt för **sexuella trakasserier** ska detta omedelbart anmälas till rektor. Rektor öppnar omedelbart en utredning om misstänkt kränkning.

Det är förbjudet för huvudmannen och personalen i verksamheten att utsätta ett barn eller en elev för **repressalier**. Ett barn eller en elev som har anmält eller påtalat att huvudmannen eller personalen i verksamheten bryter mot bestämmelserna i 6 kapitlet skollagen (till exempel genom att inte ha utrett- och vidtagit åtgärder mot kränkande behandling) är skyddad mot att bli bestraffad, det vill säga utsatt för repressalier. Skyddet gäller även när ett barn eller en elev har medverkat i en utredning enligt 6 kapitlet skollagen.

Bilaga 2

Ordningsregler för Lysviks skola och fritidshem

På vår skola;

1. Respekterar vi varandra och varandras åsikter
2. Ska alla vara en bra kompis och ingen ska behöva vara ensam
3. Använder vi ett vårdat språk
4. Accepterar vi inte kränkande behandling och/ eller mobbing
5. Respekterar vi gränserna för skolgården och är rädda om skolans saker
6. Skapar vi arbetsro genom att komma i tid, sitta på vår plats när vi arbetar och lyssnar på varandra
7. Är matsalen en plats för matro och trevliga gemensamma måltider

Länktips:

- <http://www.skolverket.se>
- <http://www.do.se>
- <http://www.skolinspektionen.se/b>